

ИЗДАС В № 305/09.03.2025

РЕЦЕНЗИЯ

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА МИРЕЛА СТАНИСЛАВОВА ХРИСТОВА, ДОКТОРАНТ НА САМОСТОЯТЕЛНА ПОДГОТОВКА КЪМ КАТЕДРА „ТЕОРИЯ И МЕТОДИКА НА КИНЕЗИТЕРАПИЯТА“ НА ТЕМА **“МОРФОЛОГИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ФУНКЦИОНАЛНИ ВЪЗМОЖНОСТИ ПРИ УЧЕНИЦИ С УВРЕДЕН СЛУХ”** ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА НАУЧНАТА И ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН **“ДОКТОР”** В ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.4. ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ, ДОКТОРСКА ПРОГРАМА “КИНЕЗИТЕРАПИЯ” С НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ ДОЦ. ДИМИТЪР ГАНЧЕВ, ДН

Рецензент: Доц. д-р Мария Гикова, доктор

Представеният за рецензия дисертационен труд разглежда морфологичните характеристики, физическата дееспособност, равновесната устойчивост и моторната компетенция на деца с увреден слух (ДУС) в сравнение с чуващите деца (ДНС – деца с нормален слух) в начална училищна възраст (7 до 11г.), каквито данни не са открити за България. Познаването им ще даде възможност за по целенасочени и ефективни занимания с ДУС. Темата е изключително интересна, с несъмнена практическа насоченост и няма съмнение в нейната дисертабилност.

Темата предлага многомерни научни задачи, отговаря на редица въпроси от научно-приложната дейност и решава актуални проблеми на

физическото развитие и дееспособност на децата с увреден слух. Представен ни е труд, плод на дългогодишно научно търсене, без да са щадени време и сили, както по отношение организационните проблеми, така и в чисто интелектуален научен план. Успехът в разработката на темата в голяма степен се дължи на всестранныя научна подготовка на дисертантката. Следва да се отбележи демонстрираната от Мирела Христова компетентност в области като стабилметрия, тестове за физическо развитие и дееспособност при деца, статистически методи на анализ. Работата е добре онагледена таблично и графично.

Разработката е в обем 180 стандартни страници, резултатите са представени в 35 таблици, онагледена е с 25 фигури и снимков материал. Ползваната литература включва 228 заглавия, 24 заглавия на кирилица, 204 на латиница, голяма част от последните 10 години.

Дисертацията следва класическата структура на такъв род научни трудове: Увод в обем 2 стр.; ползвани съкращения 1 стр.; Първа част: литературен обзор 61 стр., разделен в 3 раздела – детска глухота, моторно, психическо и физическо развитие на ДУС и ДНС, физическа активност дееспособност и здраве при ДУС и ДНС; работна хипотеза 1 стр.; Втора част: цел и задачи 1 стр., организация контингент и методика 24 стр.; собствени резултати и анализ 70 стр. и 2 стр. изводи и препоръки.

В глава първа, литературен обзор, Мирела Христова не се задоволява с обикновен преглед на литературните източници, а анализът носи в себе си редица творчески аспекти, проведен е с научно обоснована критичност от позицията на изграден специалист. Систематизирани са проблемите, които не са достатъчно проучени. Изведена е работна хипотеза.

В главата “Цел и задачи, организация и методи” подробно се проследява хода на извършената работа и етапите в решаване на

поставените задачи. Целта е ясно и точно формулирана. Изведените задачи в правилна логическа последователност, очертават пътя на научното изследване за постигане на поставената цел.

Изследваният контингент е представен пълно и точно в двете групи, ДУС и ДНС разделени по пол и възраст, спортуващи и неспортуващи. При ДУС са разделени и според степента на загуба на слуха и етиология. Разгледани и подробно описани са изследваните морфологични показатели, тестовете за физическа дееспособност (Еврофит) и наложилите се модификации поради увредения слух и невъзможността за използване на звукова сигнализация. Подробно е описана методиката на стабилометрията и тестовете на тензоплатформата. Моторната компетенция е изследвана с КТК тестова батерия, не съм срещала досега прилагането ѝ в България. Описани са използваните математико-статистически методи. Не мога да не отбележа несъмнените организационни способности на Мирела Христова и огромният труд и време, вложени за да се изследват толкова много деца по толкова много показатели, половината от тях нечуващи.

Главата "Резултати и анализ" е несъмнено с най-голяма тежест. Онагледена е с над 31 таблици и 14 графики. Анализът е подробен и изчерпателен, разделен на анализ на морфологичните характеристики, на физическата дееспособност, на равновесната устойчивост при всички проведени тестове, и на моторната компетенция при деца с увреден и нормален слух за момичета и момчета в начална училищна възраст.

Работната хипотеза е научно доказана. Отлично впечатление оставя приложения с вещина цялостен системно-структурен подход за анализ и интерпретация на получените данни. Направен е подробен сравнителен анализ на резултатите от собствените изследвания, резултатите за българското население и тези на чужди автори за същия възрастов диапазон.

Изводите и препоръките са конкретни и логично следват от получените резултати и направения анализ.

По темата има три публикации в рецензирани научни издания, и трите публикации са самостоятелни.

Представеният автореферат представя адекватно същността на дисертационния труд и отговаря на изискванията.

Не мога да не отбележа, че докторантката се е съобразила с всички забележки и препоръки, направени на вътрешното обсъждане.

Според мен приносите на дисертационния труд са следните:

1. Направеният подробен сравнителен анализ на резултатите от собствените изследвания, резултатите за българското население и тези на чужди автори за същия възрастов диапазон..

2. Изведените зависимости между морфологичните характеристики, физическата дееспособност, равновесната устойчивост и моторната компетенция на деца с увреден слух в сравнение с чуващите деца в начална училищна възраст (7 до 11 г.), каквито данни не са открити за България.

3. Прилагане на КТК тестова батерия и нейната информативност за оценка на Моторната компетенция (един по-слабо познат в България тест).

4. Изведените конкретни препоръки за работа с ДУС и ДНС на базата на сравнителния анализ.

5. Направеният литературен обзор за физическото развитие и дееспособност на ДУС и ДНС в начална училищна възраст.

В заключение трябва да отбележа, че на нашето внимание е предложен един завършен научен труд, отговарящ на всички изисквания за докторска дисертация. Докторантката се е изявила като знаещ и можещ

специалист и научен работник. Въз основа на всичко гореизложено, с пълна убеденост предлагам на Уважаемото Научно жури да присъди на Мирела Христова НАУЧНАТА И ОБРАЗОВАТЕЛНА СТЕПЕН "ДОКТОР" В ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 7.4. ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ, ДОКТОРСКА ПРОГРАМА "КИНЕЗИТЕРАПИЯ".

08.03.2018 г.,

София

Рецензент:

(Доц. д-р М. Гикова)